

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

31 januari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de problematiek van de uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de problematiek van de uitvoering van het dienstendecreet, saldi 2000

Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de stijging van de lasten voor het verenigingsleven

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 31 januari 2002

Donderdag 31 januari 2002**VOORZITTER : De heer Jos Stassen**

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.12 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de problematiek van de uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de problematiek van de uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, tijdens de bespreking van het decreet op het lokaal cultuurbeleid en van de in de toelichting opgenomen basisuitgangspunten hebben we laten blijken dat we de bezorgdheid van de minister delen. We stellen ons wel vragen bij het instrumentarium.

Binnen het gemeentelijk jeugdbeleid is dankzij het decreet een dynamiek ontstaan. Het zou mogelijk moeten zijn om de gemeenten aan te zetten om samen met de lokale actoren ook een inspanning te leveren om planmatig over een invulling van het lokale cultuurbeleid na te denken.

Ik heb bij de bespreking van het decreet lokaal cultuurbeleid een aantal fundamentele bezwaren geuit tegen de concrete invulling van de beleidsvisie en, meer in het bijzonder, tegen de eenduidigheid van de regelgeving ten aanzien van kleine, middelgrote en grote gemeenten en steden. Het

spreekt vanzelf dat ik het eens ben met de uitzonderlijke situaties in de grote steden Brussel, Gent en Antwerpen.

In het kader van dit decreet heb ik al heel wat veldwerk verricht. Ik probeer de eigen organisaties te overtuigen van de noodzaak zich in dit decreet in te schrijven en aan het lokaal cultuurbeleid te participeren.

Enkele weken geleden zijn de uitvoeringsbesluiten van het decreet bekendgemaakt. De gemeenten hebben voordien al een omzendbrief ontvangen waarin te lezen stond dat ze het ontwerp van uitvoeringsbesluiten op een website konden vinden. Dit was en is zonder twijfel een unieke omzendbrief.

Sinds de publicatie van de uitvoeringsbesluiten heerst er enorme ontgoocheling bij de beleidsverantwoordelijken in de kleine gemeenten. Hun gelatenheid is te wijten aan de voorwaarden die zijn verbonden aan het participeren aan het onderdeel over het lokaal cultuurbeleid. Het enthousiasme om te participeren was nochtans groot. In bepaalde gemeenten werd al gepraat over het beleidsplan dat de cultuurcoördinator zou opstellen en was al werk gemaakt van het enthousiasmeren van de betrokkenen.

Wat concrete vragen betreft, wil ik het in eerste instantie even over de minimale voorwaarden inzake culturele infrastructuur hebben. De uitvoeringsbesluiten houden geen rekening met de grootte van de verschillende gemeenten. Een gemeente moet over een theaterzaal met een oppervlakte van 200 vierkante meter beschikken. Deze zaal mag bovendien enkel voor culturele doeleinden worden gebruikt. Een polyvalente zaal waar ook andere activiteiten kunnen plaatsvinden, is niet eenduidig voor cultureel gebruik voorbehouden en komt bijgevolg niet in aanmerking. Bovendien moet een gemeente ook over een tentoonstellingsruimte op

Van Hecke

maximaal twee locaties van 100 vierkante meter en over drie vergaderlokalen beschikken.

Aangezien deze voorwaarden voor een kleine gemeente een onoverkomelijke drempel vormen, vraag ik me af waarom er geen onderscheid tussen de grote steden en de kleine gemeenten kan worden gemaakt.

We mogen bovendien niet uit oog verliezen dat hij die eerst zaait, ook eerst maait. Dit betekent dat mijn voorspelling uitkomt. De gemeenten die al over alles beschikken, krijgen er gewoon een gesubsidieerde cultuurcoördinator bij.

Op een ander vlak moet ik zelf schuldig pleiten. Om zelf eens te horen wat er bij de mensen leeft, heb ik geparticipeerd aan de informatievergaderingen die in het kader van dit decreet zijn georganiseerd. Ik heb toen verschillende toelichtingen bij de subsidiëring van particuliere initiatieven door de gemeentebesturen gehoord.

Tijdens een van die informatievergaderingen heb ik zelf naar mogelijke cumulaties verwezen. Hoewel ik dacht dat dit tijdens de bespreking van het decreet ook aan bod was gekomen, blijkt uit alle documenten dat dit hier nooit is vermeld.

Een gemeente moet de particuliere initiatieven door middel van een subsidiereglement subsidiëren of in natura ondersteunen. De totale grootte van deze subsidies moet 0,8 euro per inwoner bedragen. Ik heb steeds gedacht dat deze mogelijkheden cumulatief mochten worden toegepast. Dit zou betekenen dat een gemeente die via haar subsidiereglement een subsidiëring van 0,5 euro per inwoner uitkeert en daarnaast voor een ruime materiële ondersteuning zorgt van de particuliere initiatieven, aan een totaalbedrag van 0,8 euro per inwoner zou raken.

Ondertussen is duidelijk geworden hoe deze bepalingen wel dienen te worden geïnterpreteerd. Er is hierover zelfs geen enkele discussie meer. Het is het een of het ander. Deze voorwaarde vormt voor de kleine gemeenten een nieuwe drempelverhoging. In veel kleine gemeenten vormen de geldelijke en de materiële ondersteuning immers een samenspel. Hierbij is het vaak onmogelijk om de voorgeschreven bedragen apart te halen.

Ik heb het decreet nagelezen. Er staat inderdaad dat het om het een of om het ander gaat. Aangezien het woord 'ofwel' duidelijk in de tekst is opgenomen, wordt dit geïnterpreteerd als 'volledig het

ene' of 'volledig het andere'. Ik vraag me af of dit oorspronkelijk wel de bedoeling was. Ik ben er pertinent zeker van dat de mensen die het decreet tijdens de informatievergaderingen hebben toegeleefd, de twee mogelijkheden aanvaardbaar achtten. Volgens hen ging het om de totale ondersteuning van de particuliere initiatieven.

Aangezien de uitvoeringsbesluiten me op dit vlak niet verder kunnen helpen, zou ik de minister graag nog een praktische vraag stellen. Er is voorzien in de mogelijkheid om de participatie aan het decreet op het lokaal cultuurbeleid aan te vragen vanuit samenwerkingsverbanden tussen gemeenten.

Een aantal beleidsverantwoordelijken in kleine gemeenten hebben me gevraagd hoe ze dit moeten aanpakken. Moeten ze eerst een structureel samenwerkingsverband tussen de participerende gemeenten hebben? Moeten de gemeenteraden van die gemeenten de aanvraag van het samenwerkingsverband ondersteunen en aan de minister overmaken? Men zou kunnen denken dat de participerende gemeenten het besluit om een aanvraag in te dienen, moeten formuleren. Aangezien het hier een samenwerkingsverband betreft, kunnen ze het echter niet zelf formuleren. Ik veronderstel dat het samenwerkingsverband de aanvraag tot subsidiëring moet indienen. Aangezien de praktische uitwerking vrij onduidelijk is, stel ik me vragen bij de werkbaarheid van dit instrument.

Ik ga ervan uit dat een berekening voor de hele oppervlakte van de samenwerkende gemeenten moet uitwijzen of de participatievoorwaarden worden nageleefd. Dit heeft uiteraard zijn gevolgen voor de ondersteuning van de particuliere initiatieven.

Indien een van de participerende gemeenten ver boven het vereiste bedrag zit en een andere participerende gemeente hier geen geld aan besteedt, is het dan de totaliteit van het aantal inwoners en van de subsidiëring die bepaalt of het samenwerkingsverband aan deze voorwaarde voldoet?

Het decreet voorziet in de mogelijkheid om als een samenwerkingsverband een aanvraag in te dienen. Ik stel hier gewoon de vragen die anderen aan mij hebben gesteld. Ik heb hierover alleszins nergens uitsluitel gekregen.

Misschien is het een suggestie om ergens eens uit te leggen hoe dan de toepassing van de decretale regeling rond de verschillende voorwaarden in casu van een samenwerkingsverband precies in zijn werk gaat.

Van Hecke

Ondertussen heb ik ook nogal wat vragen gekregen over de samenstelling van de Raden voor Cultuur en de verschillen met de huidige fungerende Cultuurraden.

Ik wil er ook uw aandacht op vestigen dat sinds 1 januari 2002 geen enkele gemeentelijke sportraad nog wettelijk is samengesteld. In feite bestaat er vandaag dus geen enkele lokale sportraad meer. U hebt die immers opgeheven vooraleer het nieuwe decreet op het gemeentelijk sportbeleid is goedgekeurd en in werking is.

Wel is het zo dat die gemeenten en die sportraden zich dat eigenlijk niet aantrekken. Ook de minister trekt zich dat niet echt aan. Dit werkt dus nog altijd, maar dat zal slechts zijn tot iemand een bepaalde klacht zal indienen. Ik wil niemand op ideeën brengen, maar sommigen staan wel al klaar om klachten in te dienen. We moeten hun dat instrumentarium niet zomaar geven. Hoe dan ook, dit is een van de redenen waarom ik vaak pleit voor rechtszekerheid en voor duidelijkheid van regelgeving.

Ik heb dan nog een laatste, informatieve vraag. Hoever staat het met het Steunpunt Lokaal Cultuurbeleid ?

Mijnheer de minister, ik blijf bij mijn fundamentele vragen. De bedoeling was om hoofdzakelijk gemeenten te enthousiasmeren die nog geen inspanningen hadden gedaan rond cultuurbeleid. Ik heb toen gezegd dat er geen enkel incentive was om hen daartoe te bewegen. Ik stel vandaag vast dat de drempels in de praktijk nog hoger zijn dan ik toen had voorspeld.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal proberen zo goed mogelijk te antwoorden op de vragen van mevrouw Van Hecke. Een aantal bijkomende en aanvullende vragen zal ik eerst nog eens verder laten onderzoeken. Die antwoorden zal ik dan later schriftelijk meedelen.

Uw eerste vraag was waarom er inzake de minimale infrastructurele vereisten geen onderscheid wordt gemaakt naargelang de bestuurlijke categorie van gemeenten. Het decreet wil gemeenten stimuleren om te komen tot een kwalitatief cultuurbeleid. De voorwaarden die worden gesteld om toe te treden in het decreet, moeten aantonen dat de gemeente minimale inspanningen doet ten voorde-

le van het eigen culturele veld. De in het uitvoeringsbesluit vooropgestelde voorwaarden zijn dus echt minimaal.

Waar gaat het dan concreet om ? Het gaat om drie voorwaarden. De eerste voorwaarde is een polyvalente zaal van ten minste 200 vierkante meter of een schouwburg van ten minste 250 vaste of verankerde zitplaatsen, en bovendien een polyvalente zaal van ten minste 100 vierkante meter, waarin de andere activiteiten dan de schouwburgactiviteiten kunnen plaatsvinden. De tweede voorwaarde gaat over een of twee tentoonstellingsruimten met een totale oppervlakte van ten minste 100 vierkante meter. Ten derde is er dan nog de voorwaarde van drie lokalen voor cultureel gebruik.

Ik ben ervan overtuigd dat elke gemeente met een eigen cultuurbeleid aan deze voorwaarden kan voldoen. Voor alle duidelijkheid, in het decreet staat dat de gemeenten over de infrastructuur moeten beschikken. Dat hoeft niet te betekenen dat de gemeente er eigenaar van is, maar wel dat zij alleen bepaalt wat erin gebeurt. Bepaalde gemeenten, zeker met een centrumfunctie, kunnen daarnaast instappen in het luik cultuurcentra van het decreet, en moeten dan beschikken over een ruimere infrastructuur dan een gemeenschapscentrum, afhankelijk van de categorie van de gemeenten.

Ik heb echt niet het gevoel dat dit onoverkomelijke zaken zijn. Nogmaals, men moet geen eigenaar zijn, men moet erover kunnen beschikken. Een tentoonstellingsruimte met een totale oppervlakte van 100 vierkante meter – in een of twee delen – is zeker niet overdreven. Ik heb dus echt niet het gevoel dat men op basis van deze voorwaarden kan argumenteren dat men niet kan instappen, als men inderdaad ook echt wil instappen.

Dan kom ik bij de tweede vraag. Kan er cumulatie zijn van de vereisten voor subsidiëring van particuliere initiatieven ? In artikel 22, ten vijfde van het decreet wordt duidelijk bepaald dat verenigingen moeten worden ondersteund ofwel door een subsidiereglement ofwel door een evenwaardige ondersteuning in natura. Een cumulatie van beide systemen kan dus inderdaad niet. Het kan niet dat men er half-half of gedeeltelijk via de cumulatie toe komt. Volwaardig kan het natuurlijk wel, maar de manier waarop mevrouw Van Hecke het had geïnterpreteerd, staat niet in het decreet.

Er werd duidelijk voor gekozen om een cumulatie van beide systemen niet toe te laten omdat de transparantie hieronder zou leiden. Het is veel moeilijker om een goede vergelijkingsbasis te vin-

Anciaux

den als de gemeenten verschillende systemen door elkaar gebruiken. Het wordt dan haast onmogelijk om te beoordelen of de gemeente al dan niet aan de voorwaarde voldoet.

Voor alle duidelijkheid wil ik toch het volgende stellen. Indien men mij hier of op een ander moment een sluitend voorstel kan ontwikkelen waardoor er geen analytische controle moet gebeuren, waardoor er dus geen ernstige controle van de boekhouding moet gebeuren, dan zal ik daar zeker rekening mee houden. Indien er dus een sluitend, helder en transparant systeem zou zijn, dan zou ik er geen bezwaar tegen hebben om de regeling te herzien. Het moet echter wel transparant zijn. Anders gaan we het onszelf zeer moeilijk maken.

De derde vraag ging over de voorwaarden van een samenwerkingsverband. Er worden geen uitdrukkelijke voorwaarden bepaald voor een samenwerkingsverband van gemeenten om een aanvraag in te dienen voor een cultuurbeleidsplan. Hier geldt dus het decreet van de intergemeentelijke samenwerking. Dat decreet is sinds kort van kracht. Die regels gelden dus.

Daarin zijn de verschillende vormen van samenwerking opgenomen. De meest gebruikelijke zijn de volgende. Er is de interlokale samenwerking, zonder rechtspersoonlijkheid, waarbij de aanvragen inderdaad vanuit de gemeenten moeten gebeuren. De andere is dan de projectvereniging met rechtspersoonlijkheid. Die treedt dan in de plaats van de gemeenten.

De betrokkenen moeten bij de aanvraag aantonen dat aan alle in dat decreet gestelde voorwaarden is voldaan. Als dat zo is, dan is het de projectvereniging die in de plaats treedt, maar waarvoor het grondgebied vanzelfsprekend aan alle voorwaarden moet voldoen die voor de gemeenten gelden.

De bijkomende vraag ging over sport. Ik zal dat zo snel mogelijk in orde proberen te brengen. Wat uw andere vragen betreft, zal ik u schriftelijk een aantal inlichtingen verstrekken.

Het steunpunt 'lokaal cultuurbeleid' werd einde 2001 opgericht. De voorzitter is de heer Antonis. Men is bezig met de aanwervingen en er is voorzien in de nodige middelen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : We zullen van mening blijven verschillen over het al dan niet hoogdrempelig zijn van de voorwaarden. De reacties die ik krijg zijn totaal anders dan die die u krijgt.

Minister Bert Anciaux : Weten de mensen wel dat er geen eigendomsvereiste is ?

Mevrouw Mieke Van Hecke : Dat weten ze zeker, ik heb hen dat honderdduizend maal uitgelegd. Ik heb hen ook gezegd dat het om een langdurig huurcontract gaat en dergelijke. De meesten hebben grote problemen met het alleengebruik voor cultuur.

Minister Bert Anciaux : Dat is dan alleen zo voor het gebruik van de polyvalente zaal.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Dat is ook de grootste investering voor een gemeente. Er zijn heel veel gemeenten die een polyvalente zaal hebben gebouwd. Het gaat hier over kleine gemeenten, mijnheer de minister. Landelijke gemeenten hebben bepaalde keuzes gemaakt. In mijn gemeente heeft men bijvoorbeeld gekozen voor een schitterend jeugdlokaal, in andere gemeenten heeft men iets gedaan voor sport. Als men een grotere oppervlakte nodig heeft om iets te organiseren, maakt men onderling afspraken om dat mogelijk te maken. Dat telt echter niet mee om te participeren in dit decreet, omdat de ruimte alleen ter beschikking mag staan van cultuur.

Er zijn veel kleinere gemeenten die beschikken over een sportzaal, waar ook de accommodatie aanwezig is om wat grootschaliger optredens te verzorgen. Ze gebruiken die zaal vandaag reeds voor lokale culturele activiteiten, maar dat telt dan niet mee voor dit decreet. Ze kunnen dus niet participeren.

De heer Marino Keulen : Wordt dat dan enkel beperkt tot cultuur in de enge zin van het woord ? Normaal gezien valt sport toch ook onder cultuur ?

Mevrouw Mieke Van Hecke : Sport hoort hier toch niet bij.

Minister Bert Anciaux : Jeugdcultuur is toch ook cultuur ?

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ja, maar als u daar uw jeugdactiviteiten organiseert, beantwoordt u niet aan de voorwaarden van dit decreet.

De voorzitter : Dat zijn de vaste en verankerbare plaatsen. Ik ken een aantal gemeenten die daar zeker niet aan beantwoorden.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Neen, de vaste plaatsen zijn het alternatief. Het gaat om hier om de culturele ruimte. Het gaat hier om 'of', niet om 'en'. Het probleem is dat je de gemeenten verplicht die zaal enkel voor 'cultuur' te gebruiken.

Er zijn vandaag veel parochies met vrij recente kerken die slechts een keer per week worden gebruikt voor de eredienst. Men moet er enkel voor zorgen dat de ruimte tijdens de week wordt voorbehouden voor begrafenissen. Die kerken hebben dikwijls een prachtige accommodatie en zijn perfect bruikbaar voor culturele activiteiten. De kerkfabrieken staan ondertussen al vrij ver in hun denken over een terbeschikkingstelling voor culturele activiteiten. Ik kan aan de kerkfabrieken toch niet vragen om elke eredienstactiviteit, hoe beperkt ook, op te geven ? Dat kan toch niet ?

Men beschikt dus over ruimtes die men wil gebruiken, maar doordat u hamert op het alleengebruik voor cultuur kunnen we al die ruimtes vergeten. U verplicht de gemeenten, indien ze willen instappen, om een bijkomende ruimte te bouwen, terwijl al die andere er staan, klaar om te worden gebruikt.

Het grootste probleem is dus het alleengebruik voor cultuur. De grote ruimten zijn beschikbaar. Ik ben dit decreet gaan toelichten op verschillende nieuwaarsrecepties van gemeentebesturen, en overall kwam men met dezelfde vraag : zal men ons nu verplichten om hier een zaal te bouwen ? Ik zeg dan steeds dat ze hun parochiezalen maar moeten gebruiken. Dit decreet is dus niet voor alle gemeenten een oplossing, ook al zijn er ruimtes beschikbaar.

Minister Bert Anciaux : Ik ben natuurlijk vragende partij voor een zo ruim mogelijke toepassing en uitvoering van het decreet. Ik wens geen drempels in te bouwen om te voorkomen dat bepaalde gemeenten mee instappen. Ik zeg alleen dat de voorwaarden volgens mij vrij minimaal zijn. Wij doen een inspanning, en vragen van de gemeenten ook een lichte inspanning. Ik ben echter geen hardliner in deze zaak. Als uit een evaluatie blijkt dat er reële problemen zijn, ben ik graag bereid na te gaan of dit kan worden verholpen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik zou zeggen dat de ruimten voornamelijk moeten worden gebruikt voor cultuur. Als gemotiveerde afwijkingen kunnen worden toegestaan, zouden heel wat problemen verdwijnen.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Het zou ook kunnen dat er een vorm van verdringing optreedt. Zalen die nu multifunctioneel worden gebruikt en perfect in orde zijn qua veiligheid en dergelijke, zouden dan in de toekomst enkel worden gebruikt voor cultuur. Andere activiteiten worden dan uitgesloten.

Minister Bert Anciaux : Ik zal dat eens nakijken.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik begrijp uw bezwaar tegen de cumul van de twee ondersteuning eigenlijk niet goed. U zegt dat er een praktisch probleem is. Vandaag moet de omzetting toch ook gebeuren ? De evenwaardige ondersteuning in natura moet namelijk ook worden aangetoond. Men moet de materiële ondersteuning omzetten in een equivalent van waarde om tot 0,8 euro per inwoner te komen.

Voor de intergemeentelijke samenwerking voor het voldoen aan de voorwaarden telt dus het decreet intergemeentelijke samenwerking ? We kunnen dan gewoon de voorwaarden daarop transponeren. Een kleine gemeente die mee instapt en niks geeft, zal dan wel participeren en zo aan cultuurbeleid doen.

Minister Bert Anciaux : Zo zie ik het.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Er bestaan hierover nog veel vragen. Communicatie is dus heel belangrijk. Ik wil afsluiten met u te danken voor het feit dat u een bereidwillig luisterend oor had voor de kritieken. Ik hoop dat de kritiek ook gevolgen zal hebben voor de toepassing van het decreet.

De voorzitter : We zullen dat verder opvolgen.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de problematiek van de uitvoering van het dienstendecreet, saldi 2000

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de problematiek van de uitvoering van het dienstendecreet, saldi 2000.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik hou het kort want ik heb deze kwestie al heel duidelijk naar voren gebracht in de plenaire vergadering bij de begrotingsbespreking. U kent de problematiek, net als de commissieleden. De voorzitter van deze commissie heeft trouwens gebruikgemaakt van de interruptiemicrofoons om zich aan te sluiten bij de vaststelling dat dit een probleem is. Hij was iets minder affirmatief wat de oplossing betrof. Ik had toen immers gesuggereerd een deel van de 1,239 miljoen euro, gereserveerd voor de voorbereiding van het in werking treden van een nieuw decreet, waarvan ik de indruk heb dat het er wel zal komen, maar niet meteen, te gebruiken om dit op te lossen.

De voorzitter : We gaan een ontwerp van decreet toch nog niet veranderen voor het is goedgekeurd.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Het is vandaag nog voorwerp van discussie. Het is vandaag overgemaakt voor advies. De voorzitter van deze commissie heeft dit niet gesteund, maar vroeg toch te bekijken of er enig soelaas kon worden geboden.

Ik moet opmerken dat een aantal van de organisaties in kwestie tegenstrijdige signalen krijgen. Aan de ene zegt men dat er geen oplossing is, aan de andere dat er nog zal worden gekeken of er een oplossing kan komen.

Minister Bert Anciaux : Ik vind niet dat er sprake is van tegenstrijdige signalen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik citeer een brief van u : 'Er is geen deus ex machina om dit op te lossen.' Ik citeer verder : 'Ik zal onderzoeken of er bij de begrotingscontrole iets mogelijk is.' Ik houd u aan de slotzin van deze door u gestuurde brief. *(Opmerking van minister Bert Anciaux)*

De brief kwam uit uw naaste omgeving. Ondertussen gaat het zelfs om uw zeer naaste omgeving.

Minister Bert Anciaux : Ik hoop dat u me niet in verlegenheid gaat brengen. *(Gelach)*

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijn vraag is : gaat u terzake iets doen ? Men kan die organisaties niet aan het lijntje houden. Ofwel wordt er nog een inspanning gedaan, ofwel niet, en dan moet men dat meedelen. Dit is dus een vervolg op wat ik tijdens de begrotingsbesprekingen in de plenaire vergadering heb gevraagd, inspelend op de briefwisseling die ondertussen terzake heeft plaatsgevonden.

De voorzitter : Ik sluit me graag aan bij het gezagsargument dat u gebruikt wanneer u verwijst naar de voorzitter van deze commissie.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, ook ik ga beknopt zijn. Iedereen kent de situatie voldoende. Ik heb gewoon het decreet uitgevoerd zoals het is. Dan gaat het over het dienstendecreet van 1995, aangepast door middel van het programmadecreet van 1999.

Ik heb tijdens de plenaire begrotingsbesprekingen verklaard dat ik geen verwachtingen wou wekken indien ik niet zeker was dat ik dit zou kunnen oplossen. Dan vind ik het niet tegenstrijdig te zeggen dat we zouden bekijken hoe we dit probleem zouden oplossen, maar ook dat er nog geen oplossing was. Maar gelet op de omvang van het probleem, die vrij beperkt is, terwijl het probleem voor de betrokkenen zelf vrij groot is, ben ik inderdaad bereid om naar aanleiding van de begrotingscontrole een bepaling op te nemen in het begrotingsdecreet waardoor we het probleem oplossen. Ik zal inderdaad een klein deeltje van de middelen waarnaar u verwees, reserveren om dit probleem, dat dateert van enkele jaren geleden, op te lossen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik dank de minister voor zijn antwoord.

De voorzitter : U ziet dat sommige dingen ook echt opgelost geraken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de stijging van de lasten voor het verenigingsleven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Mahassine tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de stijging van de lasten voor het verenigingsleven.

De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, mijn vraag gaat over de lokale verenigingen en organisaties, waarvan iedereen vindt dat ze het sociale weefsel van onze maatschappij vormen. Ze zijn van onschatbare waarde en zouden meer dan ooit degelijk moeten worden ondersteund. Uit recente en minder recente studies blijkt dat het verenigingsleven een positieve invloed heeft op de mentaliteit, de kritische burgerzin en de verdraagzaamheid van de burgers. Het nieuwe decreet inzake het lokale cultuurbeleid, waarover we het daarnet nog hadden, biedt trouwens bijkomende middelen en een ideaal instrumentarium om de ondersteuning van het verenigingsleven een nieuw elan te geven.

Jammer genoeg worden de bijkomende inspanningen van de Vlaamse Gemeenschap en de lokale besturen meteen tenietgedaan door de bijkomende lasten waarmee het verenigingsleven recent werd geconfronteerd. Verenigingen krijgen het steeds moeilijker om nog iets te organiseren. De billijke vergoeding is immers ingevoerd. Sabam-tarieven zijn op een onbeschofte wijze opgedreven. Van een iets oudere datum zijn de verplichtingen in het kader van de bewakingswet. Ook is er de verhoging, waar heel wat gemeenten mee de hand in hebben, van de onroerende voorheffing. Dit zijn maar enkele van de vele regelingen die het steeds duurder en moeilijker maken om nog iets te organiseren.

Mijnheer de minister, welke acties wilt u ondernemen om de voortdurende verzwaring van de lasten die worden afgewenteld op de lokale verenigingen een halt toe te roepen ? Iedereen weet dat u terzake de voorbije periode heel duidelijke standpunten hebt ingenomen. U hebt duidelijk het signaal gegeven dat u die bekommernis deelt. Maar wat gaat u concreet doen ?

De voorzitter : Deze commissie heeft zich laten uitnodigen bij Sabam. We gaan proberen ook iets dergelijks te organiseren wat de billijke vergoeding betreft.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, ik was ook van plan een vraag in te dienen over dit onderwerp, zij het dat die iets gericht was. Het valt me wel op dat de mensen van de sp'a duidelijk uit één mond spreken. De bezorgdheid van de heer Mahassine is ook reeds herhaaldelijk naar voren gebracht door de heer Vandenbossche, waarbij de laatste dan ook nog pleitte voor de regionalisering van Sabam. Daarin kunnen we hem alleen maar steunen.

Mij is het meer specifiek te doen om de billijke vergoeding. Er is niet alleen het feit dat het de lasten verzwart, maar er zijn enorm veel problemen inzake de toepassingsmodaliteiten van die billijke vergoeding.

Indien u van plan bent om dit met minister Verwilghen te bespreken, zou ik u willen vragen om er samen met hem voor te zorgen dat de vennootschappen worden verplicht om de gemaakte afspraken na te komen. Tot op heden hebben ze nog steeds geen formulieren ter beschikking gesteld. De vennootschappen moeten bovendien inspanningen leveren om de nodige informatie te verstrekken. Ze weigeren nog steeds om mensen vrij te stellen om informatievergaderingen over de toepassing van de billijke vergoeding bij te wonen.

Er is een enorme discussie gaande over de interpretatie van een aantal begrippen en over het uitzuiveren van de grijze zones. Op dit vlak schuiven de vennootschappen tegengestelde beslissingen naar voren. Niet alleen worden die beslissingen niet veralgemeend, ze worden zelfs niet kenbaar gemaakt.

De vennootschappen hebben voor een modern callcenter gezorgd. Hoewel iedereen hier zagezegd met zijn vragen terecht kan, weten die mensen helemaal niet hoe de sociaal-culturele sector en het jeugdwerk eruitzien. Indien een vereniging hen vraagt hoe bepaalde teksten in bepaalde omstandigheden moeten worden geïnterpreteerd, zitten ze meestal met open mond te luisteren. Ik weet dat de billijke vergoeding in se billijk is. Er is echter een enorm tekort aan informatie.

Ik zou me eveneens willen aansluiten bij de heer Mahassine wanneer hij stelt dat de minister de sub-

Van Hecke

sidiëring van de sociaal-culturele en de jeugdsector binnenkort beter rechtstreeks aan Sabam en aan de vennootschappen kan geven. Op die manier zouden al de erkende organisaties zich de moeite kunnen besparen om al de bijbehorende paperassen in te vullen. Hoewel ik me bij deze fundamentele kritiek wens aan te sluiten, vind ik dat het gebrek aan informatie en aan overleg over de interpretatie van de regelgeving de toepassing ervan ernstig bemoeilijkt.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, mijns inziens worden de bekommernissen die door de vorige sprekers zijn verwoord, gedeeld door iedereen die met zijn beide voeten in de realiteit staat. Dit geldt zeker voor al de mensen die contacten met het verenigingsleven hebben.

De bekommernissen die hier zijn geuit, zijn onder tussen ook al op andere plaatsen geformuleerd. Vooral de onwetendheid van de betrokkenen zorgt voor heel wat kritiek. Ik wil er trouwens op wijzen dat heel wat mensen nog steeds niet weten dat de billijke vergoeding het gevolg is van een Europese verordening. Ik heb vastgesteld dat dit onderwerp op het federale niveau al uitgebreid is besproken. De jeugd heeft hierbij heel wat inspraakmogelijkheden gekregen.

Desalniettemin betekent de billijke vergoeding een verhoging van de lasten op een ogenblik dat de meeste verenigingen met existentiële problemen worstelen. Het wordt steeds moeilijker om mensen te vinden die zich permanent bij een vereniging willen aansluiten. Deze bijkomende last op de schouders van de mensen die de kar trekken, zou wel eens te zwaar kunnen zijn. Het gevolg zou kunnen zijn dat de mensen aan de basis gewoonweg afhaken en dat ons debat over het versterken van de plaatselijke netwerken een zeer theoretisch debat dreigt te worden.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, ik ben het uiteraard eens met de heer Mahassine wanneer hij stelt dat de lokale verenigingen van onschatbare waarde zijn. Als we willen dat de verenigingen hun rol zo goed mogelijk vervullen, moeten we ze maximaal ondersteunen.

Deze mening is een van mijn drijfveren achter de invoering van de nieuwe decreten op het lokaal

cultuurbeleid en op het lokaal jeugdwerkbeleid. Ze ligt tevens aan de basis van mijn ijver om een nieuw decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk tot stand te brengen. Aangezien dit decreet bedoeld is om het verenigingsleven een nieuw elan te geven, durf ik te beweren dat ik, als minister van Cultuur, mijn verantwoordelijkheid ten aanzien van het verenigingsleven ten volle opneem. Het klopt dat de lasten voor het verenigingsleven de laatste jaren zijn gestegen. Hoewel het hier nooit mijn rechtstreekse bevoegdheden betreft, heb ik nooit nagelaten om hierop te reageren.

De heer Mahassine heeft daarnet naar de bewakingswet verwezen. Ik heb hierover met het ministerie van Binnenlandse Zaken onderhandeld. Ten gevolge van die onderhandelingen is een afsprakennota tot stand gekomen. De inhoud van deze nota is onder meer aan het landelijk jeugdwerk meegedeeld. Sindsdien heb ik hierover haast geen klachten meer ontvangen.

Op mijn initiatief heeft de Vlaamse regering een standpunt over de billijke vergoeding ingenomen. Hierop zijn de onderhandelingen tussen onze sectoren, de beheersvennootschappen en het ministerie van Justitie weer opgestart. Deze onderhandelingen hebben tot een voor iedereen redelijk bevredigend resultaat geleid. Namens de sectoren die onder mijn bevoegdheden vallen, heb ik onder meer de Jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschap, de VFJ en de VVSG bij deze werkgroep betrokken.

De tariefverhogingen van Sabam zijn van recente datum. Ik heb hierop onmiddellijk gereageerd in een perscommuniqué. Ondertussen heb ik voor deze problematiek een werkgroep opgestart. Deze werkgroep moet onze houding en onze strategie ten aanzien van de tariefverhogingen van Sabam bepalen. Ik ga alleszins niet akkoord met de werkwijze van Sabam en met de opsplitsing van de sectoren die onder mijn bevoegdheid vallen. De te bedingen gunsttarieven mogen niet enkel voor het jeugdwerk gelden. Ze moeten voor heel de sociaal-culturele sector gelden. Om dit standpunt verder te verdedigen, heb ik op 5 februari 2002 een eerste vergadering met medewerkers van mijn kabinet en vertegenwoordigers van Sabam belegd. Zowel Sabam als het systeem van de billijke vergoeding valt onder de bevoegdheid van de minister van Justitie. Ik verwacht van hem opnieuw een actieve rol, zoals dit het geval was ten tijde van de discussie over de billijke vergoeding.

Het mag en kan niet de bedoeling zijn dat de budgettaire inspanningen van de Vlaamse regering, die

Anciaux

bedoeld zijn om de samenleving te verzoeten, afgeroemd worden door de ontkenning van de meerwaarde van ons rijke verenigingsleven. Ik zal dan ook niet nalaten als minister van Cultuur dit verenigingsleven te steunen in zijn rechtmatige eis, zonder evenwel de belangen van onder andere de kunstenaar, uit het oog te verliezen. In heel dit debat zit ik altijd tussen twee vuren. Aan de ene kant zijn er de belangen van de kunstenaars. Aan de andere kant is er het jeugdwerk en het sociaal-cultureel werk.

Daarom wil ik mijn voorstel herhalen : behandel Sabam en de billijke vergoeding als één geheel. De voordelen zijn duidelijk : een klantvriendelijker systeem, kostenbesparend en helder voor de organisator. De prijsbepaling dient te gebeuren volgens realistische parameters met respect voor de doelstellingen van de organiserende verenigingen. Ik zal over deze voorstellen contact opnemen met de minister van Justitie. Ik ben niet van plan om de Vlaamse Gemeenschap de vergoeding over te laten nemen. Af en toe hoor ik dat, maar ik wil dat dus ten stelligste tegenspreken.

Ik ben ook niet van plan om lijdzaam toe te blijven kijken. We zijn ondertussen aan het onderzoeken in hoeverre we binnen de huidige wettelijke bepalingen de mogelijkheid hebben om een eigen systeem op te zetten. Dit zal vanzelfsprekend gebeuren in overeenstemming met de kunstenaars en in overeenstemming met het veld. Ik zeg niet dat we dit onmiddellijk zullen doen, maar ik zeg wel dat het nuttig en belangrijk is dat we ons daarop voorbereiden, indien deze bekommernissen op een te lakse wijze op het federale niveau zouden worden overgenomen.

Tot slot wil ik het nog even hebben over de toepassingsmodaliteiten. Als we er weet van hebben dat er problemen zijn, geven we dat door aan de controledienst van de beheersvennootschappen. We zullen dat zeker weer opnemen in de gesprekken die we volgende week voeren. U kunt die specifieke problemen dus altijd doorgeven.

De voorzitter : De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Een gedeelte daarvan kenden we uiteraard al. Het is al meermaals aan de orde geweest hier in het parlement. Ook in de media en op andere plaatsen hebben we daar al dikwijls over van gedachten gewis-

seld. Ik ben er zeker van dat uw initiatief inzake Sabam ten goede zal komen aan de lokale verenigingen.

Ik herinner me de discussie vorig jaar in verband met de gemeenten. Die werden enorm verzwaard door allerlei regelgeving die zowel vanuit de Vlaamse overheid als vanuit de federale overheid op de gemeenten terechtkwam. Toen kwam men eigenlijk met het idee van een belfortstelsysteem. Daarbij zou dan het volgende principe worden gevolgd. Vanaf het moment dat de overheid iets oplegt aan de lokale gemeenten, moet er op een of andere manier worden bewezen dat er een soort van return zal zijn.

Ik heb dan de volgende vraag aan de overheid, welke overheid dat dan ook mag zijn : Europees, federaal, Vlaams of lokaal. Ook lokaal zijn er immers heel wat lasten die telkens naar de lokale verenigingen worden doorgeschoven. Ik wil voor het volgende pleiten. Zodra een bepaalde overheid de lokale verenigingen extra lasten oplegt, en die kunnen op een of andere manier worden berekend of bewezen, dan zou de overheid in een soort tegemoetkoming moeten voorzien. De vraag is dan natuurlijk hoe men dat het best organiseert. Ik ben het met u eens dat u niet zomaar telkenmale voor een cheque kunt zorgen. Ik vind echter wel dat het breder moet worden bekeken. Daarover moet er een serieus overleg komen.

Men pleit al jaren voor de lokale verenigingen. Men neemt duidelijke standpunten in. Men zegt dat lokale verenigingen zeer belangrijk zijn voor het gemeenschapsgevoel en voor de sociale cohesie. Ik merk echter dat het steeds maar moeilijker wordt. We zijn altijd verbaasd als lokale verenigingen na een bepaalde tijd afkalven. Het wordt steeds moeilijker om actieve mensen op te trommelen voor de lokale verenigingen. Mijns inziens mogen we daar absoluut niet verbaasd over zijn. Nu komen er een aantal zaken op de lokale verenigingen af. We moeten daar rekening mee houden.

Hoe dan ook, de minister heeft een duidelijk standpunt naar voren gebracht. We kunnen niet zomaar blijven toezien terwijl de lokale verenigingen van dit alles het slachtoffer zijn.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Het systeem van een vergoeding voor kunstenaars lijkt mij een goed systeem. Men moet dit wel zien in het licht van de discussie over de afwezigheid van een sociale zeker-

Anciaux

heidssysteem of van een statuut voor de kunstenaars.

Ik denk dat er op zichzelf een grote bereidheid is voor het behouden van die vergoeding. Het probleem zit hem echter in de ondoorzichtigheid van de overheidskosten en de logge administratie daar rond, en in de twijfel over de juiste verdeling van de middelen.

Ik ben eventueel wel te vinden voor een spreiding van de middelen over een groter gedeelte van de bevolking. Op een moment dat er meer dan ooit nood is aan gemeenschapsvormende activiteiten in onze samenleving, zijn het net diegenen die hun verantwoordelijkheid nemen om ervoor te zorgen dat we niet verder afglijden naar een hyperindividualistische samenleving, die uit de boot vallen. Ik heb hier momenteel geen oplossing voor, maar we moeten er toch eens over nadenken. Dat is natuurlijk een fundamenteel debat, dat we misschien toch eens moeten voeren.

De voorzitter : Eigenlijk gaat het hier om een zaak die moet worden besproken op het federale of Europese niveau, want de gemeenschappen hebben hierover geen zeggenschap. Het is dus ook een oproep aan de federale collega's om goed toe te kijken op de wetten en de uitvoeringsbesluiten van die verschillende Europese richtlijnen. Er moet worden nagegaan of de wetten zijn aangepast aan de scheppers enerzijds en aan de maatschappelijke realiteit anderzijds.

Het federale niveau heeft hiervoor volgens mij heel weinig aandacht. Ik wil de collega's van het federale parlement niet verwijten dat ze de kwestie niet kennen, maar ze worden er te weinig mee geconfronteerd om de gevolgen te kunnen inschatten van al die wetten en goedbedoelde principes. Wij kunnen wel aanbevelingen doen en allerlei vragen stellen aan Sabam, maar uiteindelijk is het afhankelijk van de goodwill van Sabam of ze ons ontvangen of niet. De discussie moet worden gevoerd waar het hoort.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, in deze kwestie speelt eigenlijk het Mattheuseffect. Het surplus komt nu terecht bij diegenen die eigenlijk al veel bezitten. Ik heb daar op zich niets op tegen, maar het is toch de bedoeling om net de iets mindere goden en lokaal verankerde kunstenaars

te ondersteunen. Vaak krijgen de groten de dikke brokken en de anderen in het beste geval wat kruimeltjes. De leefbaarheid van het sociale weefsel wordt ondertussen wel ondergraven.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Ik ben niet van plan de discussie opnieuw te openen, daartoe zullen we de kans nog wel krijgen. We kunnen misschien eens nagaan welke antwoorden onlangs in de Kamer en de Senaat werden gegeven op vragen over de verhogingen die Sabam doorvoerde. In de vorige legislatuur heb ik zelf nog vragen gesteld over Sabam in de Kamer. Het komt er eigenlijk op neer dat Sabam eenzijdig de tarieven kan verhogen. Zelfs de minister van Justitie heeft niets te zeggen over die tarieven.

Er is ook een probleem van mededingen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Er is een gebrek aan mededinging.

De heer Dany Vandenbossche : Het is zo dat het hele systeem oorspronkelijk is gebaseerd op het afstaan van rechten. Sabam treedt op als tussenpersoon voor de auteur. Naar schatting blijft ongeveer 18 procent van het geld hangen in de beheersorganisatie zelf. Recentelijk werd daar een personeels-herschikking doorgevoerd, wat de verklaring was voor de tariefverhoging. Dat staat te lezen op de website van Sabam, een site waarvoor ze waarschijnlijk zullen moeten betalen aan Sabam.

De voorzitter : We zullen dat verder blijven opvolgen. Het is goed dat deze vragen worden gesteld.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.12 uur.*
